

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

UTBILDNINGSPLAN
Tandhygienistprogrammet, 180 högskolepoäng
Programstart: Hösten 2020

UTBILDNINGSPLAN

Tandhygienistprogrammet, 180 högskolepoäng

Study programme in Dental Hygiene, 180 credits

Programkod: HGTA7	Programstart: Hösten 2020
Fastställd av: VD 2019-06-14	Utbildningsnivå: Grundnivå
Version: 4	
Diarienummer: Avdelningen för naturvetenskap och biomedicin	

Examensbenämning

Tandhygienistexamen

Filosofie kandidatexamen med huvudområdet oral hälsovetenskap

Degree of Bachelor of Science in Dental Hygiene

Degree of Bachelor of Science with a major in Oral Health Science

Programbeskrivning

Omfattning

Utbildningsprogrammet som leder till yrkesexamen som tandhygienist och kandidatexamen med huvudområdet oral hälsovetenskap omfattar 180 hp.

Programmet är uppbyggt av kurser. Till varje kurs finns en fastställd kursplan med angivna förkunskapskrav.

Utbildningsprogrammet består av obligatoriska kurser om 165 hp och valbara kurser om 15 hp. Ett läsår om 40 veckor omfattar 60 hp, varvid 1,5 hp i genomsnitt motsvarar en veckas studier om minst 40 timmar. Kurserna för tandhygienistexamen och kandidatexamen i oral hälsovetenskap anges på sidan 5.

Innehåll och upplägg

Verksamhetsfältets tvärvetenskapliga karaktär inbegriper medicinska, samhälls- och beteendevetenskapliga ämnen samt huvudområdet oral hälsovetenskap. I huvudområdet oral hälsovetenskap ligger tyngdpunkten på förebyggande och hälsofrämjande arbete inom oral hälsa, samt även terapeutiskt arbete. Huvudsakligen handlar det om ämnena cariologi (kariessjukdom) och parodontologi (tandlossningssjukdom). Integrering av teori och praktik sker genom tillämpningsövningar inom preklinisk och klinisk.

Preklinisk tillämpning innebär träning i olika behandlingsmoment på fantom och är förlagd till Hälsohögskolans och tandhygienistprogrammets laboratorium samt studentklinik.

Klinisk tillämpning innebär behandling av barn- och vuxenpatienter under handledning. Detta tillämpas genom verksamhetsförlagd utbildning (VFU) dels på Hälsohögskolans studentklinik

dels på en tandvårdsklinik (basstudieplats) inom eller utom Region Jönköpings Län. I de kurser där VFU ingår anvisas basstudieplats av Hälsohögskolan, avdelningen för naturvetenskap och biomedicin. Restid och kostnad i samband med VFU kan förekomma.

Arbetsformer

Utbildningen bedrivs med ett problemorienterat arbetssätt där studentens eget lärande sätts i fokus. Arbetsformer anpassas efter kursens karaktär och grad av fördjupning och kan bestå av litteraturstudier, föreläsningar, seminarier, uppgifter enskilt eller i grupp. Ett exempel på en pedagogisk modell som används inom programmet är "collaborative learning", en modell som lägger tonvikt på ett studentaktiverande arbetssätt genom kommunikation och interaktion.

På laboratorium och i klinik tränar studenten situationer som liknar den framtida yrkesverksamhetens.

Verksamhetsförlagd utbildning ingår i olika former och syftar till att studenten utvecklar handlingsberedskap för att kunna lösa olika problem i praxis samt förmåga till inlevelse med beaktande av ett etiskt och professionellt förhållningssätt i relation till individer och deras närstående.

Undervisning (både teoretisk och praktisk) kan ske på kvällstid.

Internationalisering

Hälsohögskolan arbetar aktivt för att skapa en internationell utbildnings- och forskarmiljö, vilket innefattar utbyte på student-, lärar- och forskarnivå. Detta kan medföra att vissa kurser och/eller kursmoment genomförs på engelska även om detta inte framgår av aktuell kursplan.

Internationalisering syftar till att studenten blir medveten om sin roll och sitt ansvar som professionell tandhygienist i ett globalt perspektiv. Detta kan ske via utbytesprogram för studier utomlands i termin 6 men även genom möten med utländska föreläsare och utbytesstudenter.

Tandhygienistprogrammet har genom Hälsohögskolan avtal med universitet och högskolor i olika delar av världen. För studenter som väljer att läsa kurser vid andra universitet och högskolor är kravet att valda kurser har rätt kunskapsnivå och faller inom ramen för programmets målsättning, vilket avgörs av programansvarig.

Pedagogisk grundsyn

Grunden för Hälsohögskolans pedagogiska syn är att individen ges frihet att söka sin kunskap samt att ta ansvar för sitt lärande och sin personliga utveckling. Målet med lärandet är att individen skaffar sig handlingsberedskap för att delta i utveckling av ett föränderligt samhälle. Den pedagogiska grundsynen innebär att:

- miljön för lärandet främjar aktivt kunskapssökande och studentens eget ansvar
- lärprocesser- och examinationsformer bidrar till utveckling av studentens förmåga till kritiskt tänkande, problemlösning, djupinläring och förståelse
- lärprocesser främjar utvecklingen av ett professionellt förhållningssätt i arbetet med patienter/klienter/brukare samt i samverkan med andra professioner
- lärprocesser främjar utveckling av och förståelsen för tvärprofessionell samverkan
- vetenskapligt förhållningssätt är en naturlig del i lärandet
- den verksamhetsförlagda utbildningen ger studenten möjligheter att observera, analysera och reflektera över olika aspekter av betydelse för hög kvalitet i arbetet samt utföra uppgifter och skaffa handlingsberedskap för yrket.

Den pedagogiska grundsynen konkretiseras i de olika programmen genom arbetsformer som stöder studenternas lärprocesser. Regelbundna kursutvärderingar skall genomföras och resultatet från dessa skall beaktas i utformningen av utbildningsplaner, kursplaner, arbetsformer

och examinationsformer. I detta arbete skall studenterna vara delaktiga. Hälsohögskolans ledning har till uppgift att återkommande följa och utvärdera utvecklingen av den pedagogiska grundsynen.

Huvudområdet oral hälsovetenskap

Definition av huvudområdet

Huvudområdet oral hälsovetenskap definieras som

”Studiet av balansen mellan hälsa och sjukdom i tänder och munhålans olika vävnader samt möjligheter att påverka denna med förebyggande, hälsofrämjande och terapeutiska åtgärder.”

Tandhygienistens arbete syftar till att, genom samverkan med andra professioner, främja hälsa på såväl individ- som gruppnivå. I tandhygienistens arbete är det viktigt att stärka individens egna resurser och möjliggöra egna beslut.

Huvudområdets progression

Huvudområdet oral hälsovetenskap är organiserat så att progressionen inom programmet sker i tre färdighets- och komponentsteg. Av utbildningsprogrammets totala 180 hp omfattar huvudområdet minst 124,5 hp.

Huvudområdet inleds i det första steget med grundläggande kunskaper om professionen ur olika perspektiv samt definition av centrala begrepp inom oral hälsa. Vidare läggs grunden för ett vetenskapligt förhållningssätt till kunskap. Inom detta steg studeras även tandhygienistens yrkesroll, yrkets filosofiska och etiska grund samt centrala begrepp inom oral hälsa. Här inleds även kunskaper om ett kliniskt beslutsfattande inom huvudområdet. De tillämpade delarna av utbildningen tränas i metod- och teknikkurser. Studierna ska leda till att studenten kan beskriva tandhygienistyrket som profession samt kunna medverka i preventivt och hälsofrämjande arbete med utgångspunkt från oral hälsa. Steget omfattar 27 hp.

I andra steget studeras oral hälsa som omfattar tillämpning av patientcentrerade åtgärder med utgångspunkt i specifika metoder/modeller vilka ger riktlinjer och stöd för resonemang och beslutsfattande. Detta innefattar också pedagogiska strategier för undervisning och handledning på individ- och gruppnivå. Vidare ska studenten integrera kunskaper från olika ämnesområden samt organisera och kategorisera information på ett för problemställningen meningsfullt sätt och beskriva möjliga samband och/eller relationer mellan dessa. Hälsofrämjande utgör ett centralt tema i utbildningen, där en fördjupad del finns i detta steg. Vidare skall studenten utveckla en förståelse och respekt för andra yrkesgruppers kompetens i syfte att främja samverkan. Inom ramen för detta steg skall den kommande yrkesrollen utvecklas och formas och studenten skall kunna uppvisa början till ett professionellt förhållningssätt. Det vetenskapliga förhållningssättet fördjupas i detta steg. Steget omfattar 52,5 hp.

Det tredje steget har ett fördjupat fokus på vetenskaplig skolning vid både teoretisk och klinisk tillämpning. Här fördjupar studenten sina kunskaper inom oral hälsovetenskap och utvecklar handlingsberedskap för att kunna initiera och delta i förändringsarbete inom professionen och följa forskningsfronten inom huvudområdet. I detta steg betraktas oral hälsa i ett samhällsperspektiv och studenten får här reflektera över globala mål för tandvård ur olika perspektiv. Studenten skall självständigt kunna söka relevant kunskap och kritiskt granska och jämföra olika teorier och modeller och generera nya idéer. Dessutom ska studenten visa prov på ett kreativt tänkande och ett relativistiskt förhållningssätt till kunskap. Detta steg inkluderar ett självständigt examensarbete om 15 hp inom huvudområdet och steget omfattar 60 hp inklusive valbara kurser.

Mål

Allmänna mål

Enligt Högskolelagen (SFS 1992:1434 med senare ändringar) skall utbildning på grundnivå utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Mål för tandhygienistexamen

Student som genomgått utbildningsprogrammet för tandhygienistexamen skall enligt examensordningen (bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100 med senare ändringar) visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som tandhygienist inom:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för den orala hälsans betydelse för individens välbefinnande och hälsa samt det allmänna hälsotillståndets inverkan på den orala hälsan,
- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar individers och grupper orala hälsa,
- visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten initiera och genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete för såväl patienter som för grupper,
- visa förmåga att självständigt utföra orala undersökningar samt att utreda och analysera behov av insatser,
- visa förmåga att genomföra och utvärdera behandlingsinsatser,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt förmedla sin kunskap till olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter, deras närstående samt andra grupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För tandhygienistexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 hp.

Utöver förordningens mål för Tandhygienistexamen är Hälsohögskolans lokala mål för utbildningen att studenten skall:

- visa förmåga till självständigt kliniskt beslutsgrundande, beslutsfattande och tillämpning av patientcentrerad behandling i olika åldrar
- visa förmåga att se huvudområdet oral hälsovetenskap ur ett kulturellt och internationellt perspektiv
- visa förmåga till ett fördjupat vetenskapligt förhållningssätt vid både teoretisk och klinisk tillämpning.

Mål för kandidatexamen

Student som genomgått utbildningsprogrammet för kandidatexamen i oral hälsovetenskap skall enligt examensordningen (bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100 med senare ändringar) visa sådan kunskap och förmåga som krävs för generella examina avseende kandidatexamen inom:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter,
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För kandidatexamen skall studenten inom ramen för kursfördringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 hp inom huvudområdet för utbildningen.

Innehåll

Samtliga kurser inom programmet ges på grundnivå.

Obligatoriska kurser i huvudområdet

Oral hälsa, introduktion 7,5 hp

Vetenskaplig grundkurs 7,5 hp

Oral Hälsa, Beslutsgrundande teori och klinisk tillämpning, 12 hp

Oral hälsa, Beslutsfattande teori och behandling vid oral sjukdom, 15 hp

Orala hälsans bestämningsfaktorer, 7,5 hp

Oral Hälsa, kliniskt beslutsfattande och tillämpning I, 15 hp

Oral Hälsa och hälsofrämjande i ett livscykelperspektiv, 15 hp

Oral Hälsa, Kliniskt beslutsfattande och tillämpning II, 15 hp
Oral hälsa i ett samhällsperspektiv 7,5 hp
Vetenskaplig fortsättningskurs inom oral hälsa 7,5 hp
Oral hälsa, examensarbete 15 hp

Valbara kurser inom huvudområdet

Oral hälsa, Kliniskt beslutsfattande och tillämpning III 7,5 hp
Oral health, international perspectives 7,5 hp
Oral health, clinical practice 7,5 hp
Oral health, clinical practice 15 hp

Obligatoriska kurser i övriga ämnen

Anatomi och fysiologi, grundkurs 7,5 hp
Medicinsk mikrobiologi, vårdhygien och immunologi – inriktning oral hälsa 7,5 hp
Patofysiologi och farmakologi - inriktning oral hälsa 7,5 hp
Människan i ett livscykelperspektiv, 10,5 hp
Hälsokommunikation 7,5 hp

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a eller 2b eller 2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2. Eller: Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A.

Tillgodoräknande

En student som gått igenom delar av högskoleutbildning med godkända resultat vid någon annan svensk eller utländsk högskola eller har inhämtat motsvarande kunskaper och färdigheter på annat sätt kan efter prövning få detta tillgodoräknat inom ramen för sin utbildning vid Hälsohögskolan. Efter framställan med nödvändig dokumentation av studenten, beslutar avdelningschef till vars avdelning kursen är knuten, om tillgodoräknande kan ske. Studenten skall underrättas skriftligt om innehållet i beslutet.

Villkor för fortsatta studier

Mellan terminer (T) och årskurser (åk) finns utbildningsspärrar. För att den studerande ska få påbörja studier krävs följande:

T 3 (åk 2), godkänd i samtliga kurser från termin 1 (åk 1) och att samtliga kurser på termin 2 (åk 1) är genomgångna.

T 4 (åk 2), godkänd i samtliga kurser åk 1 samt att samtliga kurser på termin 3 är genomgångna.

T 5 (åk 3), godkänd i samtliga kurser från åk 1 och termin 3 samt att samtliga kurser på termin 4 är genomgångna.

T 6 (åk 3), godkänd i samtliga kurser från åk 1 och 2 samt att samtliga kurser på termin 5 är genomgångna.

För tillträde till programmets kurser finns också särskilda förkunskapskrav, vilka framgår av respektive kursplan.

Avstämning sker i direkt anslutning till vecka 24 alternativt vecka 3 terminen innan övergång till ny programtermin.

Dispens

När student inte uppfyller fastställda behörighetskrav inför termins- och/eller kursregistrering,

ges dispens endast i de fall då Hälsohögskolan, Jönköping, orsakat att studenten inte kan fullfölja sina studier enligt utbildningsplan.

Examenskrav

Filosofie kandidatexamen med huvudområdet oral hälsovetenskap uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 hp, varav minst 90 hp med successiv fördjupning inom huvudområdet oral hälsovetenskap. För kandidatexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna även ha fullgjort ett självständigt arbete om 15 hp (examensarbete) inom huvudområdet oral hälsovetenskap (bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100 med senare ändringar).

Legitimation

Efter fullgjorda kursfordringar, i enlighet med bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100, utfärdas, på studentens begäran, tandhygienistexamen vilket ligger till grund för Socialstyrelsens utfärdande av legitimation.

Examensbevis

Begäran om examensbevis sker på särskilt formulär (blanketten finns tillgänglig på högskolans hemsida). Examensbevis utfärdas efter avslutad utbildning under förutsättning att examensresultaten är inrapporterade i studiedokumentationssystemet.

Om examensbeviset avser utbildning vid mer än en högskola/universitet, skall beviset utfärdas av den högskola/det universitet där studenten senast har godkänts i prov eller slutfört sin utbildning, om inte de berörda skolorna i det enskilda fallet kommit överens om annat.

Övrigt

Betyg

I enlighet med av Jönköping University fastställda bestämmelser skall i kursplanen anges de betygsgrader som används. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg används en målrelaterad 7-gradig betygsskala: A, B, C, D, E, FX, F. Hälsohögskolan kan föreskriva om ett annat betygssystem, vilket beslutas av VD. I sådant fall anges detta i kursplanen.

Examination

Riktlinjer för examination, se BRJU (Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University).

Studieuppehåll och återupptagande av studier

Studieuppehåll kan endast sökas och beviljas från utbildningsprogram, inte från kurs. Studieuppehåll söks av studenten på särskilt formulär och inlämnas till avdelningen för naturvetenskap och biomedicin. Studieuppehåll beviljas för högst ett år. Förlängning kan beviljas om särskilda skäl föreligger. Studieuppehåll beslutas av avdelningschef. Avdelningschefen skall meddela beslutet skriftligt och i samråd med studenten planera återupptagandet av studierna. Studierna bedrivs då enligt den utbildningsplan som gäller vid tidpunkten för återupptagandet. Studenten anmäler till avdelningen för naturvetenskap och biomedicin när studier önskas återupptas. Beslut om återupptagande av studier fattas av Avdelningschef. Beslutat skall meddelas studenten skriftligt.

Studieavbrott

Begäran om studieavbrott från program eller kurs inges av studenten på särskilt formulär till avdelningen för naturvetenskap och biomedicin. Innan studieavbrott beslutas skall studenten ha rätt till studievägledning. Beslut om studieavbrott fattas av avdelningschef, vilken också ansvarar för att studenten avregistreras från program eller kurs.

Tillfälligt avbrytande av verksamhetsförlagda studier

Hälsöhögskolan får avbryta en students medverkan i verksamhetsförlagd utbildning eller annan praktisk verksamhet under pågående kurs om en student visar grov olämplighet/oskicklighet när hen tillämpat sina färdigheter på människor. En student vars verksamhetsförlagda utbildning eller annan praktisk verksamhet har avbrutits på grund av grov olämplighet/oskicklighet får inte delta i kursen på nytt innan kursansvarig eller examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som behövs. I samband med beslut om avbrytande ska i beslutet anges på vilka grunder avbrottet är baserat. Efter beslutet ska även en individuell plan fastställas för studenten i vilken ska framgå vilka kunskaps- och färdighetsbrister som finns, vilket stöd studenten kan räkna med, hur kontrollen ska gå till, när den första kontrollen ska äga rum och när eventuella nya kontroller får äga rum.